

Aluehallintovirasto

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

SELVITYS- JA KUULEMISPYYNTÖ

LSAVI/932/05.07.03/2011

9.6.11

26.5.2011

turku äbo

Saap. Anl. 09-06-2011
Dno 3169-2011

Turun peruspalvelulautakunta

SELVITYS- JA KUULEMISPYYNTÖ HOITOTAKUUN TOTEUTUMISESTA SUUN TERVEYDENHUOLLOSSA

Säännökset

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston (Valviran) tehtävänä on huolehtia terveydenhuollon toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta siten kuin siitä säädetään muun muassa kansanterveyslaissa (66/1972). Valvontaviranomaisilla on oikeus saada maksutta tehtäviensä suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisee hoitoon pääsyn toteutumista koskevat seurantatiedot.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön. Vastaava säännös on sisällynyt 30.4.2011 saakka kansanterveyslain 15 b §:n 1 momenttiin.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51 §:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito tulee järjestää potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Vastaava säännös on sisällynyt 30.4.2011 saakka kansanterveyslain 15 b §:n 2 momenttiin.

Valvontaviranomaisten toimintasuunnitelma

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen hoidon saatavuutta koskevan valvontasuunnitelman 2009 – 2011 mukaan aluehallintovirastot selvittävät yhteydensaannin toteutumista suun terveydenhuollossa erityisesti sellaisissa terveyskeskuksissa, joissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan välittömässä yhteydensaannissa on ilmoitettu olevan jatkuvia (tai ajoittaisia) ongelmia. Lisäksi yhteydensaannin toteutumista selvitetään niiden terveyskeskusten osalta,

joita eivät ole vastanneet tältä osin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselyyn tai jotka ovat ilmoittaneet, että tulevista puheluista pääsee läpi alle 80 %.

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen hoidon saatavuutta koskevan valvontasuunnitelman 2009 – 2011 mukaan aluehallintovirastot selvittävät suun terveydenhuollon järjestämisestä erityisesti sellaisissa terveyskeskuksissa, joissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan on ilmoitettu olevan ongelmia hoitoon pääsyssä hoidon tarpeen perusteella kuuden kuukauden sisällä ja/tai hammashoitoa yli kuusi kuukautta jonottaneita. Lisäksi hoitoon pääsyn toteutumisista selvitetään niiden terveyskeskusten osalta, jotka eivät ole vastanneet tältä osin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselyyn.

Asiassa saatu selvitys

Hoitoon pääsy

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen viimeisimmän selvityksen (kevät 2011) mukaan kuntanne terveyskeskuksessa on ajoittain ongelmia hoitoon pääsyssä suun terveydenhuollossa. Turun kaupungin internet-sivujen mukaan (26.5.2011) suun terveydenhuolto ei pysynyt enää maaliskuun alussa hoitotakuussa, vaikka uusi ostopalvelutuottaja aloitti toimintansa 1.6.2010 ja ostopalveluun oli vuoden alusta lähtien 28.2.2011 mennessä lähetetty 1566 potilasta. Kiireellinen hoito pystytään yleensä antamaan samana päivänä. Kiireettömään hoitoon jonotti 1.maaliskuuta mennessä 5820 aikuispotilasta, joista 506 potilasta oli odottanut yli 6 kuukautta.

Aluehallintovirasto on myös vuonna 2010 saanut kunnaltanne selvityksen hoitotakuun toteutumisesta suun terveydenhuollossa hoitotakuussa aikaisempien selvitysten mukaan ilmenneiden puutteiden vuoksi.

Hallintokanteluasian yhteydessä on tänä vuonna ilmennyt, että kuntanne poistaa suun terveydenhuollon jonosta potilaan tämän saatua ajanvarauskehotteen. Hoitotakuu toteutuu, kun potilas on päässyt hoitoon määräajan sisällä. Turun kaupungin suun terveydenhuoltoa koskevassa hallintokantelupäätöksessään aluehallintovirasto on ohjannut, että hoitotakuu-aika kuluu siihen asti, kunnes potilas pääsee hoitoon. Hoitotakuuajan noudattamiseksi ei riitä, että potilas saa ajan hoitotakuuajan kuluessa, vaan potilaan on päästävä hoitoon ajan sisällä. Potilasta ei siis tule poistaa ns. "hoitotakuujonosta" ennen kuin hän on päässyt hoitoon.

Harkittavat toimenpiteet

Kansanterveyslain 43 § (22.12.2009/1537) mukaan jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain tai terveydenhuoltolain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi. (30.12.2010/1327)

L:lla 1327/2010 muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.5.2011. Aiempi sanamuoto kuuluu: Jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja aluehallintoviraston päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske lääkelaissa (395/1987) tarkoitettua toimintaa, jonka valvonnasta vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus. Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto on valvonnassaan havainnut lääkehuoltoa koskevia puutteita tai muita epäkohtia, niistä on ilmoitettava Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle.

Kansanterveyslain 44 § (22.12.2009/1537) mukaan jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain tai terveydenhuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle viran- tai toimenhaltijalle huomautuksen vastaisen varalle. (30.12.2010/1327)

L:lla 1327/2010 muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.5.2011. Aiempi sanamuoto kuuluu: Jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen varalle.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat, jos asia ei anna aiheutta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettuun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ja huomion kiinnittämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kunta ja kuntayhtymä on velvollinen antamaan tämän lain ja terveydenhuoltolain mukaisesta toiminnastaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle ja aluehallintovirastolle ohjaus- ja valvontatehtävän toteuttamiseksi tarpeelliseksi katsottavia tietoja ja selvityksiä. (30.12.2010/1327). L:lla 1327/2010 lisätty 4 momentti tuli voimaan 1.5.2011.

Selvityspyyntö ja kuuleminen

Hallintolain 34 § mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Aluehallintovirasto varaa kunnalle mahdollisuuden antaa ennen asian ratkaisemista kirjallisen selityksen hoitotakuun toteutumisesta suun terveydenhuollossa.

Asian selvittämiseksi aluehallintovirasto pyytää Turun peruspalvelulautakuntaa antamaan selityksensä, josta tulee ilmetä ainakin:

- 1) Miten yhteydensaannin toteutumista seurataan terveyskeskuksessanne?
- 2) Välittömän yhteydensaannin ongelman laajuus
- 3) Mihin toimenpiteisiin terveyskeskuksenne on ryhtynyt, jotta suun terveydenhuollon potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteydenterveyskeskukseen ja miten toimenpiteissä on onnistuttu
- 4) Miten hoitoon pääsyn odotusaikoja seurataan terveyskeskuksessanne?
- 5) Mistä pitkät odotusajat terveyskeskuksessanne johtuvat?
- 6) Mihin toimenpiteisiin odotusaikojen lyhentämiseksi terveyskeskuksessanne on ryhdytty ja miten toimenpiteissä on onnistuttu?
- 7) Tarjotaanko jonossa oleville potilaille mahdollisuutta saada hoitoa ostopalveluna muulta palveluntajalta?
- 8) Otetaanko potilaaseen yhteyttä, jos odotusaika venyy aiemmin ilmoitetusta?
- 9) Poistetaanko potilas suun terveydenhuollon jonosta tämän saatua ajanvarauskehotteen?

Säädökset

Laki aluehallintovirastoista (896/2009) 4 §
 Kansanterveyslaki (28.1.1972/66) 2, 43 ja 44 §
 Terveydenhuoltolaki (30.12.2010/1326) 51 §
 Hallintolaki (434/2003) 34 §
 Uhkasakkolaki (1113/1990) 22 §

Määräaika

Selitys on toimitettava Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kirjallisesti 1.7.2011 mennessä. Asia voidaan määrääjän kuluttua ratkaista, vaikka selitystä ei olisi annettu.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa kehittämispäällikkö Ulla Peltola, puhelin
020 6361050 (keskus).

Kehittämispäällikkö

Ulla Peltola